

Stockholm den 5 mars 2024

Bästa ledamöter i Riksdagens kulturutskott,

Vi är frilansande konstnärer med världen som arbetsfält, verksamma inom olika delar av danskonstområdet. Vi gör konst, utbildar och forskar. Vi representerar det många skulle kalla mångåriga och framgångsrika konstnärliga karriärer. Nu skriver vi till er mot bakgrund av en global situation som kräver av oss att agera och kommunicera med de av er politiker som har möjlighet att påverka.

Ni vet att kultur är allt det vi som medborgare bygger tillsammans, vår gemensamma grund och samhällskontrakt. Konst utvecklas ur kulturell tillhörighet och olika idéer om det som ska bli. Konst kan i olika skepnader medverka till individuell, kulturell och samhällelig utveckling genom att stimulera en förmåga att föreställa sig det som ännu inte sagts, synts eller hörts. Medskapande och interaktiva processer blir centrala i det som stärker kulturell identitet och deltagande. Konst kan stimulera idén om språk, om identitet och olika kulturer, men också till kritisk reflektion och ifrågasättande av de många gånger normativa och konserverande samhällsstrukturer som styr vårt dagliga liv. Framför allt kan konst upplevas.

I ett demokratiskt samhälle hänger allt samman: kultur, konst, vetenskap och politik. Ett demokratiskt samhälle värnar medborgarnas röst. Vår kultur och konsten utvecklar den. Konst, och i vårt fall danskonst, ska ha respekt som både konst och kunskapsområde. Regeringens kulturpolitiska mål säger bland annat: *"Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling"*. Om *"konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling"* måste möjligheter till konstnärlig utveckling säkras och rum ges för risktagande, experiment och misslyckanden, precis som inom andra kunskapsområden. Det är samhällets ansvar. Det kräver ett politiskt ansvarstagande. Ta det, och ni kan främja tillgänglighet, mångfald, social och kulturell integration och skapa hållbara konstpolitiska strategier för framtiden.

Regeringen satsar nu på polis och kriminalvård för att få bukt med gängkriminalitet och den ökade våldsspiralen, samtidigt som man drar undan fotfästet för Skapande skola som är en stark aktör för den integration och kulturella utveckling som kan ge barn och unga ett positivt identitetsbyggande och den skaparkraft som så småningom blir ett bidrag till innovation och utveckling. Man drar ner på det stöd till studieförbund och den allmänna kulturverksamhet som ska bidra till att stärka vår kultur och ge incitament för både bildning och demokratins utveckling. Riktigt allvarligt blir det när man också drar ner på bidrag till konstnärer och vissa scenkonstinstitutioner. I fokus ser vi satsningar på kulturarv men utan en förståelse av att det vi gör idag blir historia i morgon. Det blir ingenting att arva om vi inte får skapa nytt.

Mycket står på spel. I bogsvället av regeringens populistiska motstånd mot samtidskonsten, foras rädslor och obehag med segregation och passivisering som resultat. Svallets vågor döljer effektivt de handlingar som hotar vårt demokratiska samhälle. Tillgång till olika konstnärliga uttryck, yttrandefrihet och en känsla av kulturell tillhörighet är en förutsättning för en demokrati. För första gången finns nu fler diktaturer än demokratier i världen. 72% av jordens befolkning lever under auktoritärt styre enligt rapporten *Defiance in the Face of Autocratization* från V-dem institutet vid Göteborgs universitet 2023. Om vi fortsatt vill leva i ett demokratiskt samhälle är det nu vi måste

uppmärksamma vad som hotar detta. En del av hotet utgörs av regeringens konstpolitik, tydligast återspeglad i beslut om nedskärningar i kulturbudgeten. En politik som återspeglas i många kommuner och regioner.

Vi behöver alla framtidstro och hopp. Vi behöver alla förbättra våra möjligheter att leva nyfikna, med respekt för våra olika val. I artikel 27 i the *Universal Declaration of Human Rights* slås det fast att alla har rätt till kulturellt deltagande och tillgång till konstnärliga uttryck och upplevelser. Förr stod borgerligheten upp för konstens betydelse och vikten av konstnärlig kvalitet med insikter om att det också kostar. Nu är det oppositionen som försvarar konstens betydelse för yttrandefrihet, kulturell och samhällelig utveckling. Men vem står upp för betydelsen av vårt arbete i ett demokratiskt samhällssystem?

De stora konstinstitutionerna är beroende av de frilansande konstnärer som arbetar utforskande, nyskapande och bidrar med sin erfarenhet och kompetens. Dessa kommer aldrig få de privata pengar kulturministern talar om. Inte heller en peng via swish. En kapitalisering av vår konstnärliga kreativitet och av idéer för marknader som har helt andra mål än konst är inte en lösning. Idéer som dessa bidrar bara till en polarisering av samtidskonst mot historiska, traditionella eller populärkulturella uttryck. Uppmärksamhet, nyfikenhet och mod är egenskaper som krävs av den som vill leva som konstnär. Och uthållighet. Och en kreativ hållning till ekonomier av skilda slag. Och mer. Konstnärer är avgörande aktörer för kritisk diskussion och demokratins utveckling.

Så vi skriver till er till försvar för den skapande människan och konstens roll i ett alltmer diversifierat och differentierat samhälle. Vi hävdar bildningens betydelse för vår förmåga att gå bredvid eller ta ledningen och betydelsen av provokation, etik och lust. Vi arbetar för att fler nyfiket och med lust ska röra sig framlänges i ett samhälle som nu verkar fokusera på baklängesrörelser och för de röster som riskerar att tystna. Regeringens kulturpolitiska kollaps hotar vår demokrati.

*Öka anslag till konstnärlig utveckling och frilansande konstnärer
Hävda samtida konstnärliga uttryck som innovationsdrivande
Skärp den kulturpolitiska debatten och tala om konsten som närande*

Med hopp om dramatisk förbättring,

Alma Söderberg	Jefta van Dinther
Anna Koch	Leandro Zappala
Anna Mesquita	Malin Elgán
Anna Pehrsson	Maria Naidu
Benedicte Esperi	Marie Fahlin
Björn Säfsten	Mats Ek
Cristina Caprioli	Mårten Spångberg
Efva Lilja	Ofelia Jarl Ortega
Eva Ingemarsson.	Rachel Tess
Frederic Gies	Rasmus Ölme
Gun Lund	Stina Nyberg
Gunilla Heilborn	Virpi Pahkinen
Helena Franzén	Örjan Andersson

